

Forrás: <http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2016/07/susumu-nagayo-vajda-barnabas-beszamoló-a-ix-iccees-vilagkongresszusrol-07-01-15/>

Susumu Nagayo – Vajda Barnabás

Beszámoló a IX. ICCEES Világkongresszusról

Makuhari, Japán, 2015. augusztus 3–8.



Az International Council of Central and East European Studies nevű szervezet (hozzávetőleges fordításban: a Közép- és Kelet-európai Tanulmányok Nemzetközi Tanácsa), amely a névben megjelölt földrajzi térség iránt tudományosan érdeklődők nagy nemzetközi fóruma, 2015-ben Japánban, a Tokiótól kb. 50 kilométerre, a Chiba prefektúrában található Makuhari városban tartotta kilencedik világkongresszusát. Az ICCESS eddig az összes világkongresszusát vagy Észak-Amerikában, vagy Európában szervezte, és az a tény, hogy most Japán volt a vendéglátó, kétségtelenül ennek az országnak a nemzetközi

tudományos világban való felértékelődésére, helykijelölésére utal.

A makuhari esemény valóban világkongresszus volt mind méretét, mind tartalmát illetően, melyen az eseményről készült hivatalos jelentés szerint 94 országból mintegy 1874 szakember vett részt. Valószínűleg a nagy földrajzi távolság, és talán a nem alacsony részvételi díj okozta, hogy a résztvevők túlnyomó része Ázsiából származott, de sokan voltak az Egyesült Államokból és Oroszországból is, viszont Kelet-Európa viszonylag szerényen képviseltette magát. A résztvevők jelentős része történész, politológus, szociológus, nyelvész, irodalomtudós, illetve egyéb Kelet-Európával foglalkozó szakember volt.¹ Nemcsak a résztvevők nagy száma tette különlegessé az eseményt. Azt is különösen érdekes volt megtapasztalni, hogyan látják a közép- és kelet-európai térség közelmúltját és jelenét az ázsiai és amerikai résztvevők, na és persze maguk az érintett országok képviselői. E tekintetben, ha összegezni kellene, hogy a hallott előadások alapján milyennek látja és értékeli ma „a világ” Kelet-Európát, akkor azt kell mondanunk, hogy Ázsiából nézve még Európa is szinte jelentéktelen térségnek látszik, nemhogy a kontinens keleti fele. Más szavakkal kifejezve, a világkongresszus nagyon erős jelzés volt Európa politikai, gazdasági és geopolitikai súlyvesztésére.

A komáromi Selye János Egyetemnek közel egy évtizede van kapcsolata egy olyan japán tudóscsoporttal, akik vagy Szlovákia, vagy Magyarország, vagy a szélesebb értelemben vett Kelet-Európa iránt mutatnak szakmai érdeklődést. A csoportot Susumu Nagayo professzoron kívül Osamu Ieda professzor, Tatsuya Nakazawa, Yuko Kambara és Iio Tadaki alkotják, akik rendszeresen ellátogatnak térségünkbe. A fent említett csoport, kiegészülve Hiroshi Fukudával és Vajda Barnabással, egy külön panelt állított össze a világkongresszus második napján. Panelünk a *Határmenti együttélés a Duna mentén* címet viselte, és alapvetően a magyar és a szlovák együttélés egyes kérdéseit vettük górcső alá, egyebek mellett a történelmi kapcsolatokat, a térség gazdasági és vallási viszonyait, nyelvi, néprajzi és etnikai változatosságát stb. Vajda Barnabás előadása azt az empirikus kutatást foglalta össze,

amely a két Komáromban zajlott részben a hidegháborús országhatár, részben a magyar–szlovák viszony helyi emlékezetével kapcsolatban. Tatsuya Nakazawa a Selye János Egyetemen végzett identitáskutatásainak eredményét foglalta össze és értékelte. Yuko Kambara a dél-szlovákiai magyar többségű városok nyelvpolitikájára és közéleti viszonyaira vonatkozó kutatásait tette közzé. A három előadást Iio Tadaki és Hiroshi Fukuda kérdései, kommentárjai, felvetései tették kerekké, majd következett a szép számú, közel harmincfős közönség meglepően sok kérdése.

A hétfő délutántól szombat estig tartó világkongresszus alatt (melynek tudományos rendezvényei a Kanda Egyetem modern kampuszán zajlottak) rendszerint 5-8 ún. panel zajlott egyszerre, vagyis lehetetlen volt részt venni az összes eseményen. Ezért végezetül csupán némi ízelítőt tudunk adni a panelek címe alapján az előadások jellegéből. Íme néhány: Közép-Ázsia szerepe a globális biztonsági helyzetben; Posztkommunista politikai rezsimek; Szovjet hadifoglyok; Régiók és nemzetek a késő Habsburg Monarchiában; Ellenségképek a szovjet filmalkotásokban; Szovjet–japán viszony 1945-1991; Ázsia szerepe a nemzetközi biztonsági rendszerekben; Európai integráció és a Távol-Kelet; Az új orosz nacionalizmus; Eurázsiai integráció; A média szerepe a posztkommunista államformák kialakításában; Az Északi-sark geostratégiai jelentősége stb. Kell-e mondanunk, hogy igen inspiráló és gondolatgazdag világkongresszus résztvevői lehettünk?

JEGYZETEK

ⁱ Magyar részről Font Mária, a PTE BTK egyetemi tanára volt jelen a kongresszuson.